

1914 dec. 7

Matkovics Béla újvidéki főispán levele a Szerb Matica elnökségéhez a naptár ügyében

ME 1915–XII–674
(Gévelt iratmásolat)

19/1915 res. Másolat. 211/res. 1914. szám. A Szerb Matica irodalmi egyesület tekintetes Elnökségének. Helyben. Bár a Szerb Matica egyesület, alapszabályai szerint „szellemileg és anyagilag segíteni, fejleszteni és terjeszteni van hivatva a szerb irodalmat és szépművészetet”, — az egyesület kiadásában és neve alatt mégis megjelent egy 1914 évre szóló naptár, mely — hogy az igazi tendenciát, államiságunk érdekeit sértő, veszélyeztető célzatát ne is említsem, hiszen azt a naptár minden objektíven olvasója rögtön szembetűnő módon láthatja — homlokegyenest ellenkezik az egylet kultúrmissziójával. Felkérem az egylet tekintetes elnökségét, szíveskedjék sürgősen tájékoztatni, 1.) mint volt lehetséges az egyesületre mélyen lealázó tartalmú ilyen „napár”-nak az egyesület neve alatt és kiadásában való megjelenhetése? Nevezetesen mennyiben részes a Szerb Matica e naptár keletkezésében? Kit és mily mérvben terheli a felelősség ezen — hogy többet ne mondjak — mélyen kompromittáló tartalmú és tendenciájú naptár megjelenhetéséért? 2.) Hány példányban és pontosan mikor nyomtatott? 3.) Kiknek, hová, mikor és mily mennyiségben küldetett szét? 4.) Mennyi van még a Maticánál raktáron? 5.) Van-e [a] Matica elnökségének, vagy valamely szakosztályának, igazgatóválasztmányának stb. befolyása arra, hogy mily és minő tartalmú kiadványok jelennek meg a Matica égisze és kiadása alatt? Miként történik ez a befolyás és ellenőrzés általában és 6. mikor, miként történt ez a bíráló a kérdéses naptárra nézve? Újvidék, 1914 évi december hó 7. Matkovics Béla s. k. főispán, a szerb Matica kormánybiztosa. A másolat hiteles: dr. Ribiczey Kálmán s. k. főispáni titkár.

1914 dec. 15

*Dungyerszky Gedeonnak, a Szerb Matica elnökének levele
Matkovics Béla újvidéki főispánhoz a naptár ügyében*

ME 1915–XII–674
(Gévelt iratmásolat)

19. res. számhoz másolat. 1967 sz. U.Z. 1914. Méltóságos mátéházi Matkovics Béla úrnak, Újvidék sz. kir. város főispánja, Helyben. Folyó évi december hó 7-én 211/res. 1914 szám alatt kelt nagybecsű felhívásnak megfelelőleg van szerencsénk a szerb Matica kiadásában 1914 évre megjelent naptár ügyében támasztott kérdőpontokra nézve tiszteletteljesen a következőket válaszolni: 1. A Matica szerb irodalmi társaság irodalmi szakosztálya 1913 évi július hó 13-án tartott ülésében hozzájárult dr. Osztóics Tihomil főtitkár által beterveztett abbeli javaslatához, hogy a Matica a szerb nép számára adjon ki 1914 évre egy népszerű olcsó naptárt. A naptár szerkesztését a főtitkár, már állásánál fogva kötelességszerűen magára vállalta, fenntartván magának a szerkesztésben való önállóságot. Az irodalmi osztály s illetőleg annak választmánya, ismerve őt mint ügyes népszerű író, aki leginkább alkalmas oly naptárt szerkeszteni, mely képes lesz a nép igényeit kellő módon kielégíteni, a naptár szerkesztésébe nem avatkozott. A felelősség terhe tehát a főtitkárt mint